

Lieve gemeente,

Twee weken geleden hebben we Pasen gevierd.

We hebben het verhaal gehoord van hoop en opstanding.

Woorden die dit jaar waarschijnlijk heel anders in onze oren geklonken hebben dan andere jaren, nu we midden in de coronacrisis zitten.

Daarom was het verhaal van hoop dit jaar des te belangrijker voor ons allemaal om vol te houden en om moed te houden.

Pasen en Pesach, het Joodse Paasfeest, vielen dit jaar samen.

Met Pesach wordt de uittocht uit Egypte gevierd.

Dan worden de verhalen van de bevrijding van het volk verteld aan de kinderen.

De opdracht om dit te doen hebben we vandaag in de Bijbel gelezen.

Een opdracht die Mozes gaf aan de mensen van zijn volk:

“Vertel de verhalen en vertel ze vooral aan je kinderen.

Zodat zij weten wie wij zijn en wie zij zelf zijn.”

Het is belangrijk want je identiteit schuilt in de verhalen die je over jezelf vertelt.

Zij moeten de verhalen vertellen over hoe het was toen zij nog slaven waren in Egypte en hoe zij door God bevrijd zijn uit die slavernij.

Er is onderzoek gedaan naar leiderschap en daaruit is gebleken dat die leiders de beste leiders zijn die een bijzonder soort verhaal kunnen vertellen.

Zo vertelde Gandhi het verhaal over de waardigheid van India en over het passieve verzet.

En Martin Luther King vertelde het verhaal hoe een grote natie, kleurenblind kan zijn.

En Barack Obama vertelde een verhaal over de burgeroorlog en hoe mensen vchten voor een beter Amerika.

Verhalen geven aan mensen een gedeelde identiteit en het gevoel een doel te hebben.

Door verhalen komen we erachter wie we zijn en hoe we ons moeten gedragen.

Zo kunnen vragen als: Wie zijn wij, waar komen we vandaan, waarom zijn wij hier en wat is onze taak? deze vragen kunnen het beste door het vertellen van een verhaal beantwoord worden.

Zo wordt ook duidelijk waarom in de Tora, de eerste 5 boeken van de Bijbel die Gods geboden en voorschriften bevatten, waarom daarin ook zoveel verhalen staan.

Denk maar aan de verhalen in Genesis over Abraham en Sara en hun nakomelingen.

De Tora is dus niet een theologisch traktaat of een religieus bouwwerk, maar het is een serie verhalen die met elkaar verbonden zijn.

Verhalen die gaan over mensen en als mens maak je deel uit van die verhalen.

Wat de schrijver van de boeken van de Tora doet is het verhaal opnieuw vertellen voor de volgende generatie.

Want het verhaal van uittocht en bevrijding moet steeds verteld worden van generatie op generatie.

Daarom lees je ook steeds die opdracht aan de mensen: vertel het aan je kinderen, opdat zij weten wie zij zijn en opdat ze niet vergeten hoe wij eens door God gered zijn uit de slavernij.

Over ruim een week is het 4 mei en gaan we de Tweede Wereldoorlog herdenken die 75 jaar geleden eindigde.

We herdenken de slachtoffers en horen weer de verhalen over de oorlog.

Over wat er allemaal gebeurd is en hoe het allemaal gegaan is.

Zoals in het gedicht van Leo Vroman dat eindigt met de woorden:

*Kom vanavond met verhalen
hoe de oorlog is verdwenen,
en herhaal ze honderd malen:
alle malen zal ik wenen.*

Het is van wezenlijk belang om elkaar en de generaties na ons de verhalen over de oorlog te blijven vertellen.

En om te blijven gedenken.

Het gedenken van de slachtoffers die gevallen zijn in het oorlogsgeweld, de 6 miljoen, al die ontelbare doden.

En waarom is het nu zo belangrijk dat we de verhalen blijven vertellen en dat we blijven gedenken?

De reden is dat het herinneren van kwade dingen uit het verleden helpt om deze kwade dingen te vermijden in de toekomst.

We kunnen de doden niet opnieuw tot leven wekken, maar we kunnen wel ons best doen dat zij niet voor niets zijn gestorven.

Dat hun dood niet tevergeefs is geweest.

Want wanneer we hen vergeten en het kwaad vergeten dan kunnen we in dezelfde fouten vervallen.

Maar wanneer we hen herinneren en het kwaad herinneren dan weten we dat we dit nooit meer moeten doen of moeten toelaten, maar dat we moeten zoeken naar andere manieren.

Daarom is het ook belangrijk om de herinneringen van overlevenden van de kampen uit de WO 2 te delen en om de verhalen door te vertellen.

En dit vooral op scholen aan de kinderen, want zij zijn degenen die zullen gaan bouwen aan onze toekomst.

Hoewel het vast heel pijnlijk moet zijn voor hen die dit alles hebben meegemaakt om het weer op te halen en de pijn opnieuw te beleven, doen zij dit toch.

En dit niet uit haat of bitterheid of woede, maar juist vanwege het tegendeel.

Want wat zij vooral willen benadrukken is: Denk niet dat vrijheid vanzelfsprekend is.

Vrijheid moet je koesteren.

En denk ook niet dat vooroordelen er nu eenmaal bij horen.

Vooroordelen moeten we niet voor lief nemen maar die moeten we uitdagen.

Blijf niet aan de kant staan bij het zien van geweld en haat.

Maar verdedig degene die hulpeloos is en laat zien dat zij niet alleen zijn.

Het kwaad gebeurt wanneer mensen het laten gebeuren.

We kunnen ons het beste hiertegen verdedigen door nooit te vergeten waar het kwaad toe leidt.

Daarom gedenken we volgende week 75 jaar bevrijding.

We herinneren ons wat er gebeurd is en hopen dat we zo kracht vinden om ervoor te waken dat zulke dingen nooit weer gebeuren.

Amen